
Adroddiad Blynyddol Safonau'r Gymraeg

Blwyddyn ariannol hyd at 31 Mawrth 2018

Cyhoeddwyd Hydref 2018

Cyflwyniad

Sefydlodd Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 fframwaith cyfreithiol i osod dyletswyddau ar sefydliadau penodol i gydymffurfio â safonau o ran y Gymraeg drwy is-ddeddfwriaeth (Rheoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 2) 2016.)

Mae dyletswydd ar S4C i gydymffurfio gyda safonau mewn perthynas â'r Gymraeg. Yn deillio o hyn, mae gan S4C ddyletswyddau sy'n golygu na ddylai drin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg yng Nghymru. Bwriad y safonau yw:

- ei gwneud yn eglur beth yw dyletswyddau sefydliadau o ran y Gymraeg;
- ei gwneud yn fwy eglur i siaradwyr Cymraeg pa wasanaethau y gallant ddisgwyl eu derbyn yn Gymraeg, a
- sicrhau mwy o gysondeb o ran gwasanaethau Cymraeg a gwella eu hansawdd.

Mae Hysbysiad Cydymffurfio S4C a manylion y safonau sy'n berthnasol iddi ar gael [yma](#). Nid yw'r safonau yn cwmpasu pob agwedd o swyddogaethau S4C; mae darlledu wedi ei eithrio o gwmpas y safonau felly nid oes disgwyl i S4C gydymffurfio â safon os yw'r safon honno, ac i'r graddau y mae'r safon honno, yn ymwneud â darlledu.

Mae'r adroddiad blynyddol hwn yn adrodd ar y flwyddyn ariannol 2017-18 yn unol â gofynion y safonau. Dyma'r flwyddyn gyntaf iawn i S4C gydymffurfio gyda'r rhan fwyaf o'r safonau sy'n berthnasol iddi. Roedd adroddiad blynyddol 2016-17 yn manylu ein paratodau i weithredu'r safonau.

S4C

Fel yr unig sianel deledu Gymraeg, mae'r iaith yn ganolbwynt allweddol i holl ddarpariaeth S4C ac mae ganddi le arbennig iawn o ran sicrhau dyfodol y Gymraeg fel iaith hyfyw. Ers 1982 rydym yn darparu ystod eang o gynnwys yn yr iaith Gymraeg sydd yn berthnasol i'n cynulleidfaoedd ac yn parhau i arloesi o ran llwyfannau newydd i gynnwys Cymraeg.

Mae S4C yn ymrwymedig i ddatblygu a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg yn fewnol ac i helpu'r cyhoedd yng Nghymru i ddefnyddio'r Gymraeg fel rhan o'u bywyd bob dydd. Mae bod yn 'Gymraeg a Chymreig' yn un o'n gwerthoedd craidd: "Mae'r iaith Gymraeg yn ganolog i bob dim yr ydym yn ei wneud. Rydym yn dathlu diwylliant a bywydau pobl ein gwlad trwy gyfrwng yr iaith Gymraeg. Rydym yn croesawu ac yn annog pawb sy'n ymdrechu i gyfathrebu drwy gyfrwng y Gymraeg, beth bynnag fo lefel eu rhuglder."

Gweithredu ar y Safonau

Mae S4C yn cydymffurfio gyda'r safonau sydd wedi ei gosod arni ac wedi parhau i'w gweithredu yn ystod y flwyddyn. Rydym hefyd wedi bod yn paratoi er mwyn sicrhau bod modd i ni gydymffurfio â rhai safonau oedd i'w gweithredu o 25 Gorffennaf 2018. Byddwn yn adrodd ar y rhain yn yr adroddiad blynyddol nesaf.

Rydym yn cadw copi o'r safonau sydd yn berthnasol inni yn y swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd, ar ein gwefan ac ar ein mewnwrwyd ble mae adran benodol i staff gael manylion am y safonau a'u gofynion. Mae gan S4C bolisi ar ddefnyddio'r Gymraeg yn y gweithle, sy'n cefnogi defnyddio'r iaith wrth ohebu, a chyfathrebu yn ddyddiol. Mae'r polisi hwn hefyd ar ein mewnwrwyd.

Mae llofnod e-bost pob aelod o staff yn nodi lefel eu rhuglder yn y Gymraeg ac yn egluro y gellir gohebu gyda nhw yn Gymraeg. Ni fyddai rhywun sy'n gohebu â ni yn y Gymraeg yn derbyn unrhyw oedi wrth aros am ymateb. Mae hyn hefyd yn wir am gysylltu â phobl drwy'r cyfryngau cymdeithasol.

CYDYMFFURFIAETH – SAFONAU CYFLENWI GWASANAETHAU

Mae S4C yn cydymffurfio gyda'r safonau cyflenwi gwasanaethau. Yn ystod y cyfnod dan sylw mae S4C wedi parhau i weithredu y safonau ac i roi ystyriaeth flaenllaw i'r Gymraeg wrth ddarparu ei gwasanaethau i'r cyhoedd.

Yn ystod y cyfnod adrodd, derbyniodd S4C gwyn oedd yn berthnasol i'r safonau darparu gwasanaethau. Cafwyd cwyn nad oedd derbynnydd mewn digwyddiad i hyrwyddo un o gyfresi S4C, a gynhaliwyd ar y cyd â sefydliad allanol (sydd ddim yn ddarostyngedig i safonau) ym mis Tachwedd 2017 yn siarad Cymraeg. Cynhaliwyd y digwyddiad yma (dangosiad a sesiwn cwestiwn ac ateb) yn Gymraeg gydag offer cyfieithu i'r di-Gymraeg ac isdeitlau. Roedd holl staff S4C yn y digwyddiad yn siarad Cymraeg ond bu cyfnod pan nad oeddynt ger y ddesg groeso felly bu aelod o'r cwmni allanol yn croesawu nad oeddent yn rhugl yn y Gymraeg. Ers hyn, mewn digwyddiadau a gynhelir ar y cyd â phartneriaid sydd heb staff dwyieithog, rydym yn sicrhau bod o leiaf un aelod o staff S4C sy'n medru'r Gymraeg yn amlwg wrth groesawu gwesteion.

CYDYMFFURFIAETH – SAFONAU LLUNIO POLISI

Mae'r Gymraeg yn rhan bwysig o ethos a bodolaeth S4C ac yn ystyriaeth wrth inni lunio ein polisiau. Pan fyddwn yn llunio polisi newydd, neu'n adolygu neu'n addasu polisi sydd eisoes yn bodoli, byddwn bob amser yn ystyried sgil effeithiau hynny ar y cyfleoedd i bobl, ac yn enwedig ein staff, i ddefnyddio'r Gymraeg. Rydym wedi parhau i weithredu hyn yn ystod y flwyddyn. O ran mabwysiadu a chymeradwyo polisiau, mae taflen benodol sydd yn nodi gofynion y safonau wrth lunio polisi ynghlwm wrth y papurau a aiff gerbron bwrdd Awdurdod S4C am gymeradwyaeth.

Yn ystod y cyfnod adrodd, ni dderbyniodd S4C unrhyw gwynion am gydymffurfiaeth S4C gyda'r safonau llunio polisi.

CYDYMFFURFIAETH – SAFONAU GWEITHREDU

Adnoddau Dynol

Fel y sianel deledu Gymraeg, mae S4C yn ymfalchïo ei bod yn cynnig y cyfle i weithio yn yr iaith ac mae ein prosesau yn cael eu gweinyddu i alluogi hyn. Rydym yn croesawu ceisiadau swydd gan Gymry Cymraeg, dysgwyr a'r rheiny sydd eisiau dysgu. Rydym yn buddsoddi mewn hyfforddiant Cymraeg ar bob lefel yn ôl y galw, ac yn cynnig dosbarthiadau rhad ac am ddim ar gyfer staff sydd eisiau dysgu. Rydym yn darparu hyfforddiant a chyfleoedd yn ystod oriau gwaith i'n cyflogeion, yn cynnwys penaethiaid a rheolwyr. Rydym wedi parhau i weithredu hyn yn ystod y cyfnod adrodd.

Yn ystod y cyfnod dan sylw, mae S4C wedi hysbysebu a chyhoeddi swyddi lle mae'r Gymraeg yn hanfodol yn Gymraeg yn unig neu yn ddwyieithog. Pan nad yw'r Gymraeg yn hanfodol, pennir categori ar gyfer rhuglder wrth hysbysebu'r swydd a gwneir hyn yn ddwyieithog. Prin iawn ydy'r achosion pan nad yw'r Gymraeg yn hanfodol, ac rydym bob amser yn hysbysebu swyddi yn Gymraeg.

Caiff y taflenni isod oll eu cyhoeddi yn y Gymraeg neu yn ddwyieithog.

- ffurflenni cais am swyddi;
- gwybodaeth am ein proses gyfweld, neu am unrhyw ddulliau asesu eraill wrth ymgeisio am swyddi, a
- swydd-ddisgrifiadau.

GWEITHLU S4C

Dyma fanylion ynghylch canrannau staff oedd yn meddu'r Gymraeg yn S4C, a'r nifer sy'n derbyn cyrsiau Cymraeg o fewn cyfnod yr adroddiad:

- (a) nifer y cyflogeion a weithiodd i S4C yn ystod y cyfnod dan sylw oedd yn meddu ar sgiliau yn y Gymraeg :
Cymraeg Rhugl	72.8%
Dysgwr	10.5%
Ddim yn siarad Cymraeg	17%
- (b) nifer yr aelodau o staff a fynychodd gyrsiau hyfforddi a gynigiwyd gennym ni yn y Gymraeg yn ystod y flwyddyn:
46
- (c) Canran y staff fynychodd fersiwn Gymraeg o gwrs oedd yn cael ei gynnig hefyd yn Saesneg:
33%
- (ch) nifer y swyddi newydd a'r swyddi gwag a hysbysebwyd gennym ni yn ystod y flwyddyn a gatgoreiddiwyd fel swyddi sy'n gofyn:
- (i) bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol: 16
 - (ii) bod angen dysgu sgiliau yn y Gymraeg pan benodir i'r swydd: 0
 - (iii) bod sgiliau yn y Gymraeg yn ddymunol: 2
 - (iv) nad oedd sgiliau yn y Gymraeg yn angenrheidiol: 0

Yn ystod y cyfnod adrodd, ni dderbyniwyd unrhyw gwynion am gydymffurfiaeth S4C gyda'r safonau gweithredu.

GORUCHWYLIO

Cyn i S4C ddod yn ddarostyngedig i'r safonau, cafodd cynllun gweithredu ei ddatblygu a'i gymeradwyo ac mae ar gael ar fewnwyd a gwefan S4C. Sicrhawyd bod holl egwyddorion y cynllun gweithredu yn cael eu cyfathrebu i staff ac mae adran benodol yn cynghori ar y safonau ar ein mewnwyd. Mae gan bob cyfarwyddiaeth yn S4C gyfrifoldeb cyffredinol am weithredu Safonau'r Gymraeg yn eu cyfarwyddiaeth eu hunain sy'n berthnasol i'w gwaith gan gynnwys cadw cofnodion a monitro fel ein bod yn gallu adrodd yn flynyddol yn union â'r gofynion arnom.

CAMAU NESAF

Mae'r cyfnod nesaf yn un o esblygiad i S4C. Gyda phencadlys newydd yng Nghanolfan S4C Yr Egin yn dod yn weithredol o hydref 2018 mae'r sianel yn croesawu staff newydd. Wrth inni symud i weithio ar draws tri safle ac ymrwmo i gael ardrawiad ar yr iaith a'r economi, mae'n fwriad arnom i sicrhau bod S4C fel gwasanaeth yn parhau i gydymffurfio gyda'r safonau ac yn parhau i fod yn weithle sy'n cynnig cyfleoedd a gyrfaedd yn y Gymraeg.

Cysylltu gydag S4C...

Mae S4C wastad yn falch i glywed barn ein gwylwyr.

Os ydych yn dymuno cyflwyno eich barn am ein rhaglenni neu os ydych eisiau gwybodaeth bellach, fe fyddem yn falch i glywed gennych.

Fe allwch gysylltu ag S4C yng Nghaerfyrddin, yng Nghaerdydd neu Gaernarfon, dros y ffôn, drwy ebost, twitter, facebook neu drwy lythyr.

Gwefan s4c.cymru

Ebost s4c@s4c.cymru

Gwifren 0370 600 4141

Canolfan S4C Yr Egin Caerfyrddin SA31 3EQ

Swyddfa Caerdydd S4C Parc Tŷ Glas Llanisien Caerdydd CF14 5DU

Swyddfa Caernarfon S4C Doc Fictoria Caernarfon Gwynedd LL55 1TH

Mae croeso i chi gysylltu ag S4C yn y Gymraeg, ac os byddwch chi'n gwneud hynny byddwn yn ateb yn y Gymraeg ac ni fydd oedi oherwydd hynny.